

Van: Steyn Burger <sburger@doktersvandewereld.org>

Verzonden: donderdag 2 april 2026 11:08

Aan: griffie <griffie@arnhem.nl>

Onderwerp: Toegang tot zorg in Arnhem - Dokters van de Wereld

Beste raadsgriffier,

We wensen alle nieuwe raadsleden een goede start en feliciteren graag alle partijen met hun resultaat dat geleid heeft tot zitting in de gemeenteraad van Arnhem. Als organisatie gaan we graag de komende jaren met jullie goede gesprekken aan om Arnhem stukje bij stukje beter te maken.

Ten behoeve van de formatie delen we graag namens Dokters van de Wereld onze adviezen (zie graag de bijlage) op basis van onze hulpverlening de afgelopen jaren om de toegang tot zorg voor alle Arnhemmers de komende jaren mogelijk te maken en te versterken, want gezondheid is vaak het dierbaarst dat mensen hebben.

Met vriendelijke groet,

Steyn

Steyn Burger

Adviseur Pleitbezorging

[+31 \(0\)6 82014508](tel:+31682014508)

sburger@doktersvandewereld.org

www.doktersvandewereld.org

**IEDEREEN HEEFT
RECHT OP ZORG**

Geachte formateur (cc naar politieke partijen),

Dokters van de Wereld wenst u veel succes bij de vorming van een nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen in uw stad. Gezondheid is het meest kostbare bezit dat mensen hebben. Kijkend naar de ontwikkelingen en politieke keuzes van de landelijke overheid de afgelopen jaren, hoort zorg daarom hoog op de politieke agenda te staan.

Arnhem heeft zich de afgelopen jaren steeds meer ontpopt tot gastvrije gemeente. Belangrijke programma's om iedereen vanaf dag 1 mee te laten doen nemen ook heel goed mee dat gezondheid en toegang tot zorg een belangrijke voorwaarde is voor integratie. Net zoals op vele plekken in Nederland, blijft structurele aandacht nodig voor de druk op de eerstelijnszorg. Het denkproces bij de gemeente over hoe alle mensen in de stad uitgesloten van mondzorg alsnog toegang kunnen hebben is begonnen, maar het is belangrijk de komende jaren ook in Arnhem echt stappen hierop te maken.

Als Dokters van de Wereld vragen wij de zorg voor iedereen toegankelijk te maken en te houden. Wij brengen graag onze ervaring naar voren en gaan graag in gesprek.

Toegankelijkheid van zorg

In heel Nederland is de eerstelijnszorg de toegangspoort tot de zorg, maar deze toegang staat onder druk. In heel Nederland mijden mensen zorg om financiële redenen. Recent bleek dat 1 op de 4 volwassenen en 1 op de 3 jongeren een bezoek aan de huisarts mijden uit angst voor de hoge rekeningen die na de diagnose kunnen volgen. Dit leidt tot onacceptabele verschillen in de toegang tot zorg met grote gezondheidsverschillen als gevolg.

Dokters van de Wereld pleit ervoor om:

- **De toegang tot medische hulp (waaronder huisarts) moet een basisvoorziening zijn voor iedereen in de gemeente (ongeacht woon- of verblijfplaats en status)**
- **Als gemeente ook de doorstroom te bewaken van de eerstelijnszorg naar de tweedelijnszorg zodat iedereen ook tijdig de juiste zorg ontvangt en zorgmijding structureel aandacht krijgt**

Mondzorg

Omdat de tandarts voor volwassenen niet wordt vergoed vanuit het basispakket heeft een groeiende groep Nederlanders onvoldoende toegang tot mondzorg. Als enige West-Europese land heeft Nederland mondzorg niet in het basispakket opgenomen, terwijl problemen met mondgezondheid blijven groeien. Soms stellen mensen controles en behandelingen jarenlang uit. Uitgestelde mondzorg heeft verstrekende gevolgen voor de volksgezondheid. Een slechte mondgezondheid leidt niet alleen tot complexere en duurdere ingrepen, maar verhoogt ook het risico op hart- en vaatziekten, diabetes en luchtweginfecties. En voor de patiënt zorgt het naast pijn en ongemak, ook voor schaamte, isolement en verminderde arbeidsproductiviteit.

Dokters van de Wereld pleit voor zolang mondzorg nog geen onderdeel van het basispakket:

- **Vergoeding van mondzorgbehandelingen vanuit de bijzondere bijstand of gemeentepolis**
- **Versterken van preventie bij kinderen door goede samenwerking tussen GGD, CJG, consultatiebureaus en scholen zodat ieder kind in de gemeente naar de tandarts gaat.**

Seksuele en reproductieve gezondheidszorg

Dakloze mensen en ongedocumenteerde (arbeids)migranten hebben onvoldoende toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg zoals uitstrijkjes en HPV-vaccinaties, anticonceptie en abortus.

Preventieprogramma's, zoals uitstrijkjes en HPV-vaccinaties, kunnen (baarmoederhals)kanker voorkomen. Het is belangrijk daarvoor de HPV-vaccinatie voor iedereen t/m 26 jaar beschikbaar te maken, vooral onder kwetsbare groepen. Om de vroeg signalering te versterken moet het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker voor iedereen in Nederland toegankelijk zijn (wat voor dakloze mensen en ongedocumenteerde (arbeids)migranten niet het geval is). Barrières (die zelfs kunnen leiden tot uitsluiting) zijn onder andere de vereiste van een BSN, ingeschreven staan bij een huisarts en een geregistreerd adres hebben om een uitnodiging te ontvangen voor het bevolkingsonderzoek.

Ook hebben mensen die dakloos, ongedocumenteerd of internationale student zijn vaak geen vaste huisarts wat hoge drempels voor hen creëert voor zowel het verkrijgen van anticonceptie als de toegang tot passende abortuszorg, zoals de abortuspil. Abortus is reguliere zorg en moet voor iedereen in Nederland, ook voor ongedocumenteerde (arbeids)migranten en internationale studenten, toegankelijk zijn. De zorgverlener moet samen met de ongewenste zwangere, kunnen bepalen welke zorg en ondersteuning nodig is.

De problemen waar ongedocumenteerde mensen in Nederland tegenaan lopen zijn veelzijdig, het ontbreken van anticonceptie en menstruatieproducten tot toegangsproblemen bij het testen op soa's of wanneer mensen een abortuswens hebben. Ook LHBTIQ+'ers zien we worstelen, bijvoorbeeld als het gaat om PrEP te krijgen of noodzakelijke transgenderzorg.

Dokters van de Wereld pleit voor:

- **Noodfonds Vrouwengezondheid waardoor financiële drempels voor vrouwen uitgesloten van abortus en bevolkingsonderzoek toegang krijgen tot deze vormen van zorg.**
- **Gratis toegang tot SOA-testen**
- **Investeren in menstruatie-emancipatie, toegang tot anticonceptie en 'Nu Niet Zwanger'**
- **Kennis over SGBV (seksueel en gender gerelateerd geweld) bij zorgverleners te vergroten.**

Nieuwkomers in Nederland (waaronder (arbeids)migranten en vluchtelingen) hebben vaker te maken met psychische problemen. Terwijl de problemen en vraag naar gepaste mentale zorg en psychosociale ondersteuning enorm groot is, is door beperkt aanbod de toegang tot

zorg bijzonder moeilijk of afwezig. Goede (mentale) gezondheid is essentieel voor participatie, zeker voor nieuwkomers In Nederland. Preventie, vroeg signalering, interculturele en groepsgerichte zorg die zich richt op participatie en sociale verbinding, dragen bij aan een sterkere mentale gezondheid. Hierdoor blijft de ggz beschikbaar voor mensen die deze zorg het hardst nodig hebben en voorkomen we de gevolgen van ontijdige zorg en ondersteuning.

Dokters van de Wereld pleit voor:

- **Structurele aandacht in de gemeente voor mentale gezondheid zowel in de samenleving als de asielketen**
- **Investeren in plekken waar geluisterd wordt naar mensen en mensen vroegtijdig in groepsvormen geholpen kunnen worden zodat minder mensen gebruik hoeven te maken van de specialistische GGZ of op de wachtlijst hoeven te staan.**
- **Investerings voor collectieve overbruggingszorg voor mensen die moeten wachten op specialistische GGZ**

Dokters van de Wereld werkt dag in dag uit aan het verbeteren van de toegang tot zorg voor wie dat niet vanzelfsprekend is. We doen graag een beroep op u om de komende jaren de toegang tot zorg structureel te verbeteren en gaan daarover altijd graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Jasper Kuipers

Directeur Dokters van de Wereld